

en blå tråd

KULTURMINNER SOM RESSURS I BYSTRUKTUREN
PLANSATSING MOT STORE BYER, OSLO 03.12.2014

KULTURMINNER SOM RESSURS I BYSTRUKTUREN

URBS NORRIGIÆ CELEBERRIMA NIDROSIA ÆRI INCISA HIC EXHIBETUR A^o J 674

Af Trond en Herre Lyck og Lyön
 jeg Trondhjems navn at man roer.
 Dend mæctig Oliv Trondhjemsön
 Mig bytt sig til are:

Hos mig er Nid vend vandfild the
 Sig fjenden til mig vender.
 Med god tilfjæl her kand faae
 jeg mine Skib udfender:

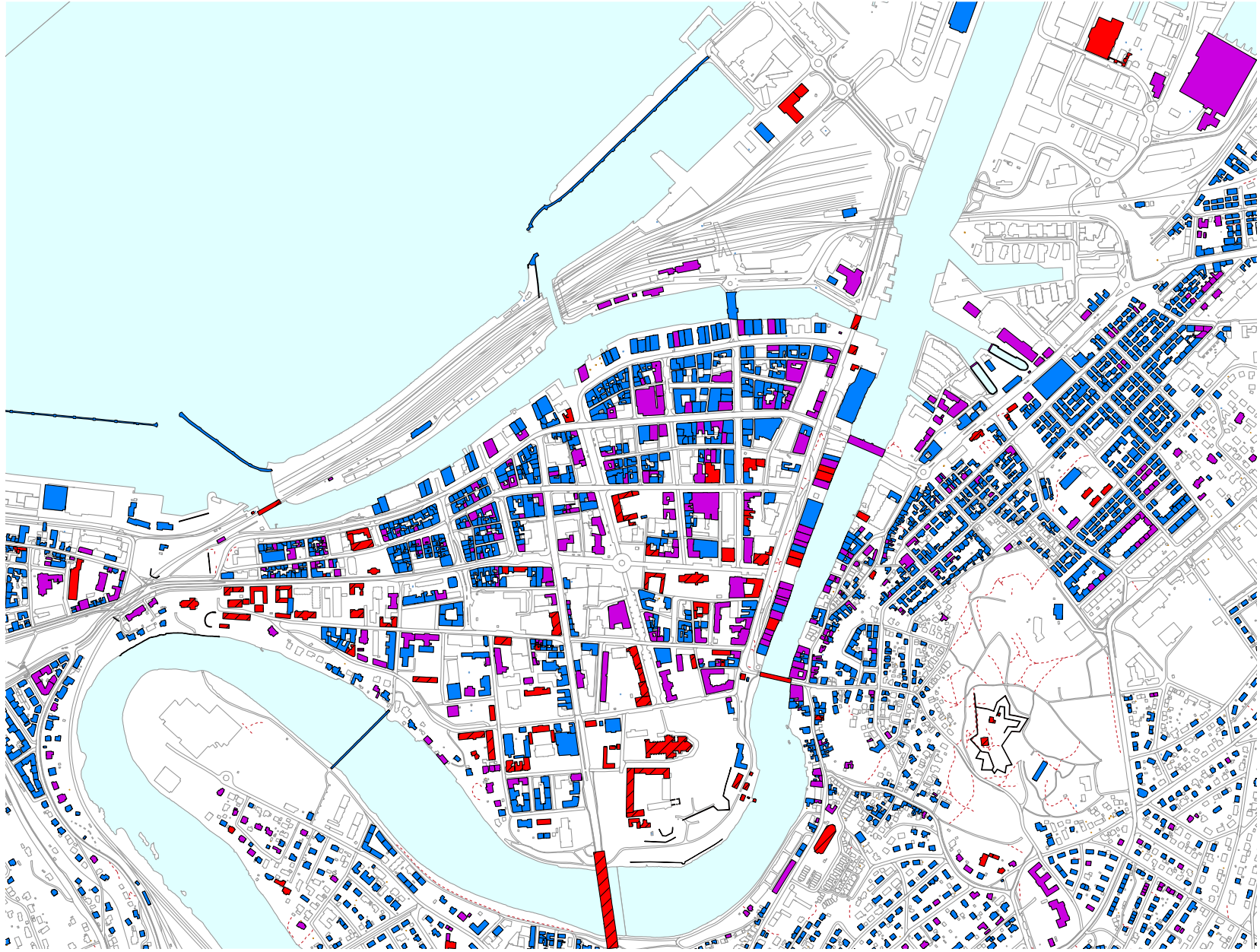
Guds vord som er min bedste Skat.
 Hvor u-lyckelighed lores.
 Med Politien vil er sat
 Mig got af Gud beskares.

Dom her hen lojt her omnes Skand.
 Med Sandhed kand mand lige
 For dend blev stad af jõe Brand.
 Dend neppe havde lige.

I her jeg idfrikken see.
 Som det nu kand begrieme.
 I kroniker min roes betees.
 Min velstand Gud forfremme.

A. D. 1674
 B. P. 1674
 C. 1674
 D. 1674
 E. 1674
 F. 1674
 G. 1674
 H. 1674
 I. 1674
 K. 1674
 L. 1674
 M. 1674
 N. 1674
 O. 1674
 P. 1674
 Q. 1674
 R. 1674
 S. 1674
 T. 1674
 U. 1674
 V. 1674
 W. 1674
 X. 1674
 Y. 1674
 Z. 1674

Elgeseter bru
Hovedinnfartsveien til Trondheim, først nevnt på 1200-tallet. Dagen bru ble oppført i 1951 og fredet av Riksantikvaren i 2008.

Marinen
Området tilhørte en gang i tiden sjomillitæretaten. Brukes idag som park og rekreasjonsområde og under Pstereofestivalen.

Nidarosdomen

Cicignons byplan

Torvet

Middelalderbyen
Mye middelalderbyen ligger under bakken. Noe er utgravd og utstilt. Veitene stammer fra middelalderen.

Gamle Bybro.
Opprinnelige brua var resultat av Cicignons byplan. Dagens bru ble bygget i 1835.

Gåsaparken

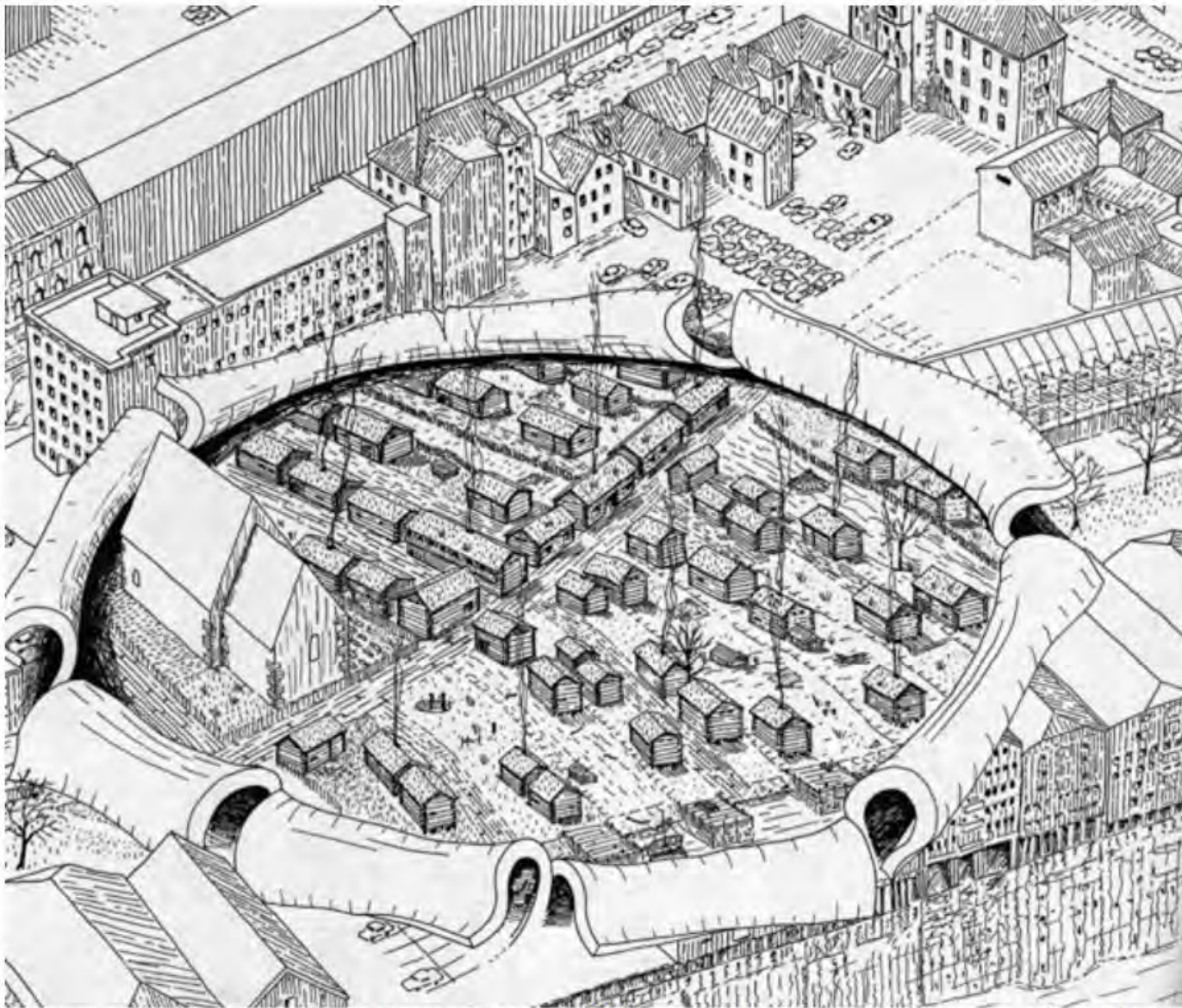
Baklandet skystasjon

Bryggene i Kjøpmannsgata.

Baklandet
Trondheims første bydel utenfor Midtbyen fra 1600-tallet.

Festningen

Under dagens by ligg mellomalderens kulturlag. Her er busetnaden på Folkebibliotektomta i Trondheim satt inn i det moderne bybiletet. Kilde: Axel Christophersen og Sæbjørg Nordeide: Kaupangen ved Nidelva. Riksantikvarens skrifter nr. 7, 1994.

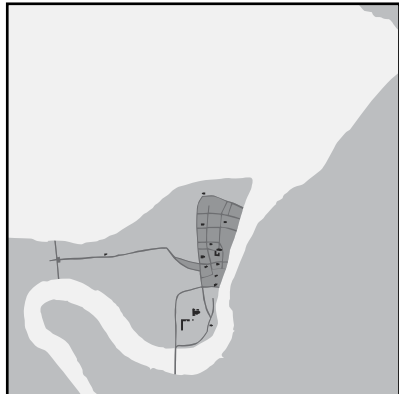
EN BLÅ TRÅD

Trondheim ble etablert i 997 og oppstod som by ved Skipakrok, en trygg og naturlig havn ved Nidelvens utløp i Trondheimsfjorden. Det var kontakten til vannet som la grunnlaget for byens etablering og vekst. Når man skal ta tak i kulturminner som ressurs i byutviklingen er det derfor nærliggende å ta utgangspunkt i og framheve byens sterke relasjon til vannet gjennom tidene og fram til idag.

- .

Utvikling av Midtbyen År 1000-1300

År 1300-1681

År 1700-1830

År 1830-1900

År 1900-

Agdars Sportsfiske

FAKANGER
EUROSKO

Pepper's
PIZZA

Agnes & Sonnesen
År
Bustavorden

VANNRELATERTE BYROM

- Elve/fjordrelaterte byrom 6 500 m
- Strekninger med liten eller ingen offentlig tilgang til vannet 18 500 m

Kun en tredjedel av byens vannkant er fullstendig offentlig tilgjengelig og tilknyttet en eller annen form for byrom eller aktivitetssone. De fleste av disse arealene igjen utgjøres av grønt områder som Skansen, Brattøra, Marinen og Øya. Det er kun noen få mindre byrom, da særlig på Solsiden, som har en urban tilnærming til vannkanten i Trondheim.

Store deler av den resterende vannkanten er beslaglagt av private eiendommer og hager. Andre deler blir brukt til overflateparkering, og har et potensiale til å transformeres og bli til byrom med et unikt forhold til vannet i Trondheim.

EN BLÅ TRÅD

EN DEL AV PLANSATSNINGEN MOT STORE BYER -
FORELØPIG PROSJEKTSKISSE, 01.11.2013

EN BLÅ TRÅD

Prosjektet "En blå tråd" skal løfte fram kunnskapen om og styrke forholdet mellom byen, historien og vannet, og ta i bruk kulturminnene som en ressurs byutviklingen.

Prosjektet skal:

Styrke og framheve byens rike kulturhistorie og kulturminner som verdifulle elementer i byen, ikke bare som ikoner og historiefortellende objekt, men også som anvendbare ressurser inn i framtiden for å skape mer liv mellom husene og styrke Midtbyen som byens hjerte og Trondheim som kunnskapsby.

Bidra til å bedre statusen til og forståelsen av kulturarven som uomstøttelige verdier for Trondheim og skape bevissthet rundt hvilken ressurs sentrum som kulturmiljø utgjør.

Bidra til å finne nye innfallsvinkler og samarbeidsmåter som kan bygge bro mellom fortid og nåtid, og frambringe nye virkemidler og insentiver som kan styrke kulturminnenes posisjon i byen

Nidelven oppleves av flere

Kulturminnene er en ressurs i byen

Sentrum brukes mer aktivt av flere

En blå tråd skal brukes til å gjøre
Trondheim til en bedre by

KULTURMINNER

NIDELVEN

EN BLÅ TRÅD

I 2020 er Trondheim en bærekraftig by, der det er lett å leve miljøvennlig.

Styrke Midtbyen som identitesbærer for hele byens befolkning

I 2020 skal Trondheim ha en fysisk byutforming som fremmer livskvalitet og helse

I 2020 har Trondheim et levende bysentrum

I 2020 er Trondheim Norges mest attraktive by for studenter og forskere.

I 2020 er Trondheim en god by å bli gammel i

I 2020 er Trondheim en inkluderende og mangfoldig by

I 2020 er barn og unge aktive i miljøarbeid og utvikling av Trondheim som bysamfunn

I 2020 skal Trondheim ha en bærekraftig forvaltning av naturmiljø og areal

Tilrettelegge for at byens innbyggere skal møte ulike kulturuttrykk og utvikle sin kulturkompetanse gjennom hele livet

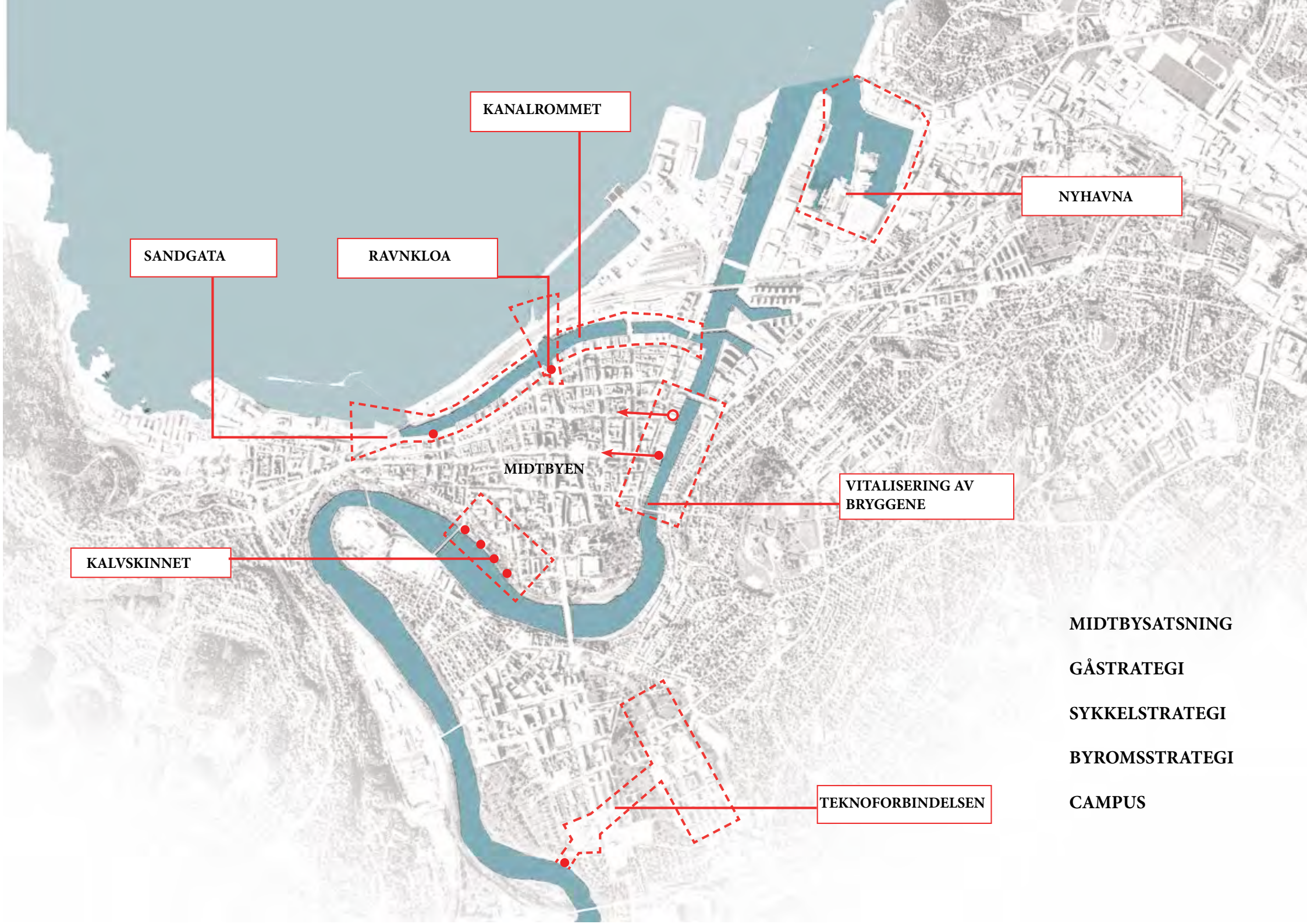
En blå tråd skal brukes til å gjøre Trondheim til en bedre by

KULTURMINNER

NIDELVEN

EN BLÅ TRÅD

KANALROMMET

NYHAVNA

SANDGATA

RAVNKLOA

MIDTBYEN

VITALISERING AV BRYGGENE

KALVSKINNET

TEKNOFORBINDELSEN

- MIDTBYSATSNING
- GÅSTRATEGI
- SYKKELSTRATEGI
- BYROMSSTRATEGI
- CAMPUS

HVORDAN?

“En blå tråd” er en overbygning og katalysator for ulike aktiviteter og tiltak som fokuserer på kulturminner og kulturmiljø i tilknytning til Nidelven og kanalen.

Prosjektet vil kunne knyttes sammen med prosjekter og aktiviteter som pågår i regi av både kommunen og andre, slik at “En blå tråd” kan bli et gjennomgripende tema for en bredere del av byutviklingen, også i et langsiktig perspektiv .

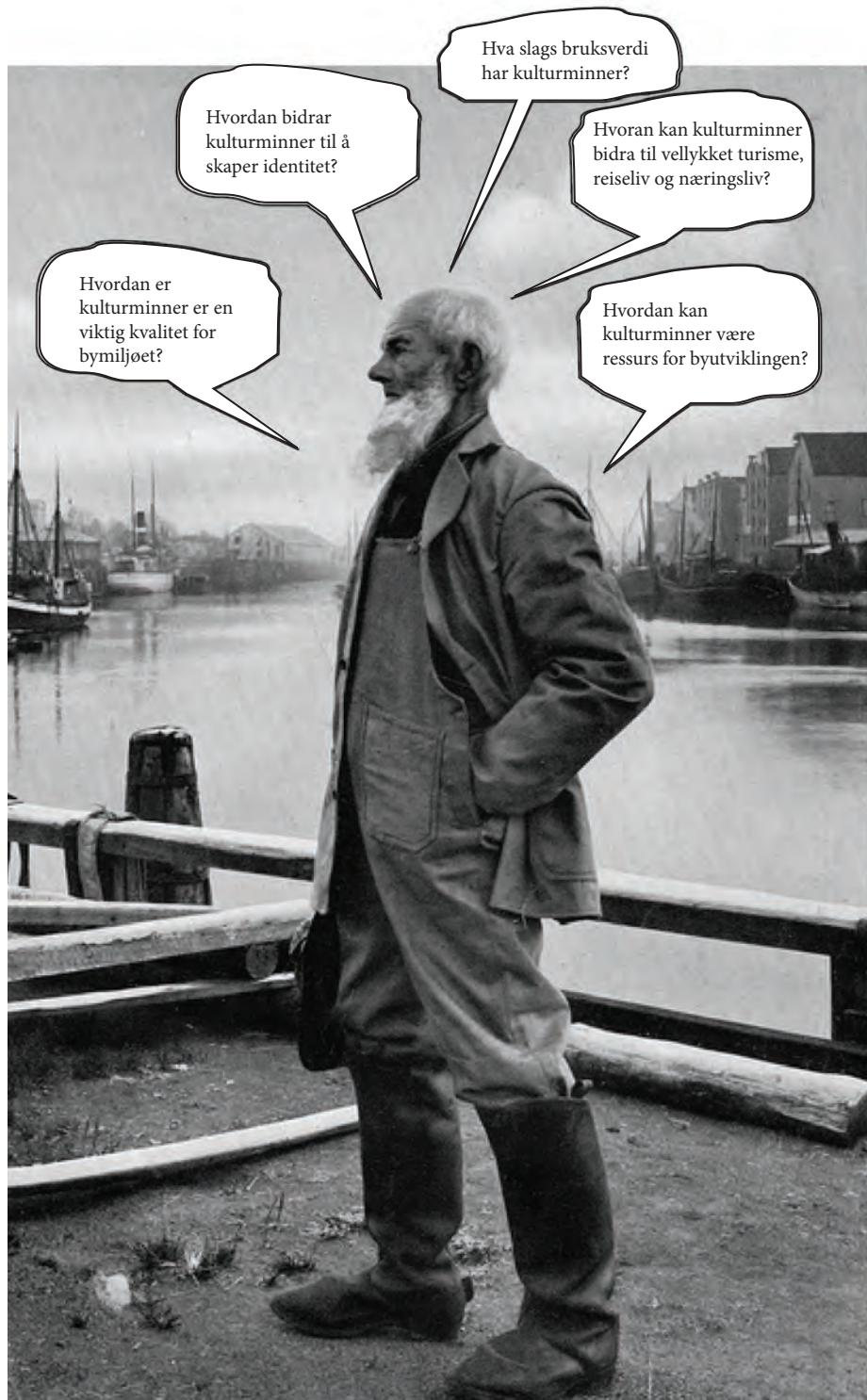
Gjennom prosjektet vil man arbeide med og bidra til:

Å få kommunisert ulike aspekter rundt kulturminnene på måter som når flere på en bedre måte.

Å få realisert prosjekter og fysiske tiltak som kan løfte fram og forbedre situasjonen for og bruken av byens kulturminner og styrke de urbane kvalitetene i byen.

Å skape nye samarbeidsarenaer og bedre kontakt mellom ulike kunnskapsmiljø, eierinteresser, offentlige etater, organisasjoner og byens befolkning.

FORMIDLING KOMMUNIKASJON

en blå tråd

Opplev Nidelven

søk

[Hjem](#)

[Aktuelt](#)

[Prosjektet](#)

[Kart](#)

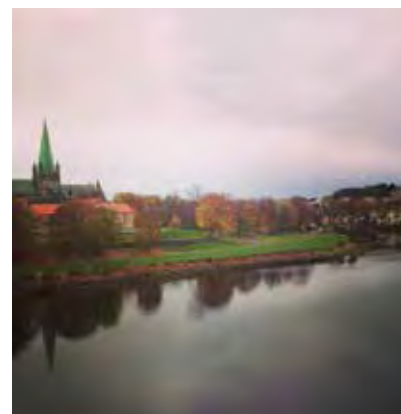
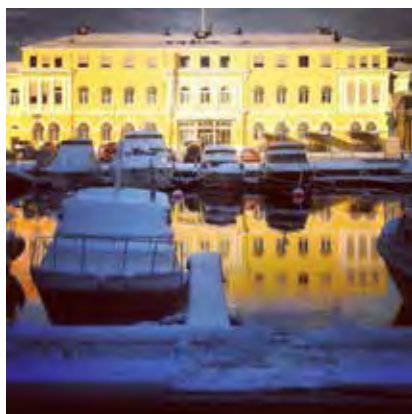
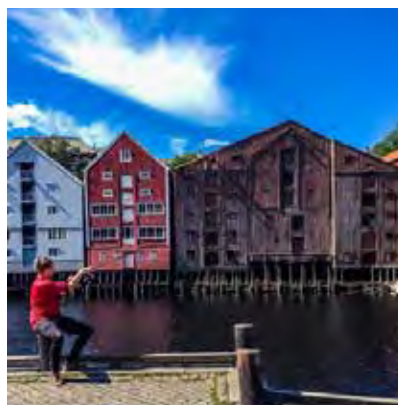
[Om oss](#)

[Kontakt](#)

NETTSIDE UNDER ARBEID

#ENBLÅTRÅD

UTSTILLINGSSKJERMER

en Må tråd

Trondhjem. Kjøbmandsgaden.

FYSISKE TILTAK (OGSÅ MIDLERTIDIGE)

FORSTERKING AV EKSISTERENDE STRUKTURER

SYNGLIGGJØRING AV KVALITETER

OVERRASKELSER

TEMPORÆRE PLASSER

SE BYEN PÅ NYE MÅTER

PROSJEKTER

foto: Solveig Dale

TEMPORÆRE TILTAK
KJØPMANNSGATA

KJØPMANNSGATA
PIR

KJØPMANNSGATA
TRAPP

Pepper's
PIZZA

Agnes & Tommasen
År
Bakkeordet

ST. RANVOLD

Den siste viking

TRAVEL POINT

AKTIVITETER

KYSTENS DAG

KYSTENS DAG

TREFESTIVALEN

FRILUFTSTEATERET
Den siste
viking

MUSEET KYSTENS ARV
STADSBYGD

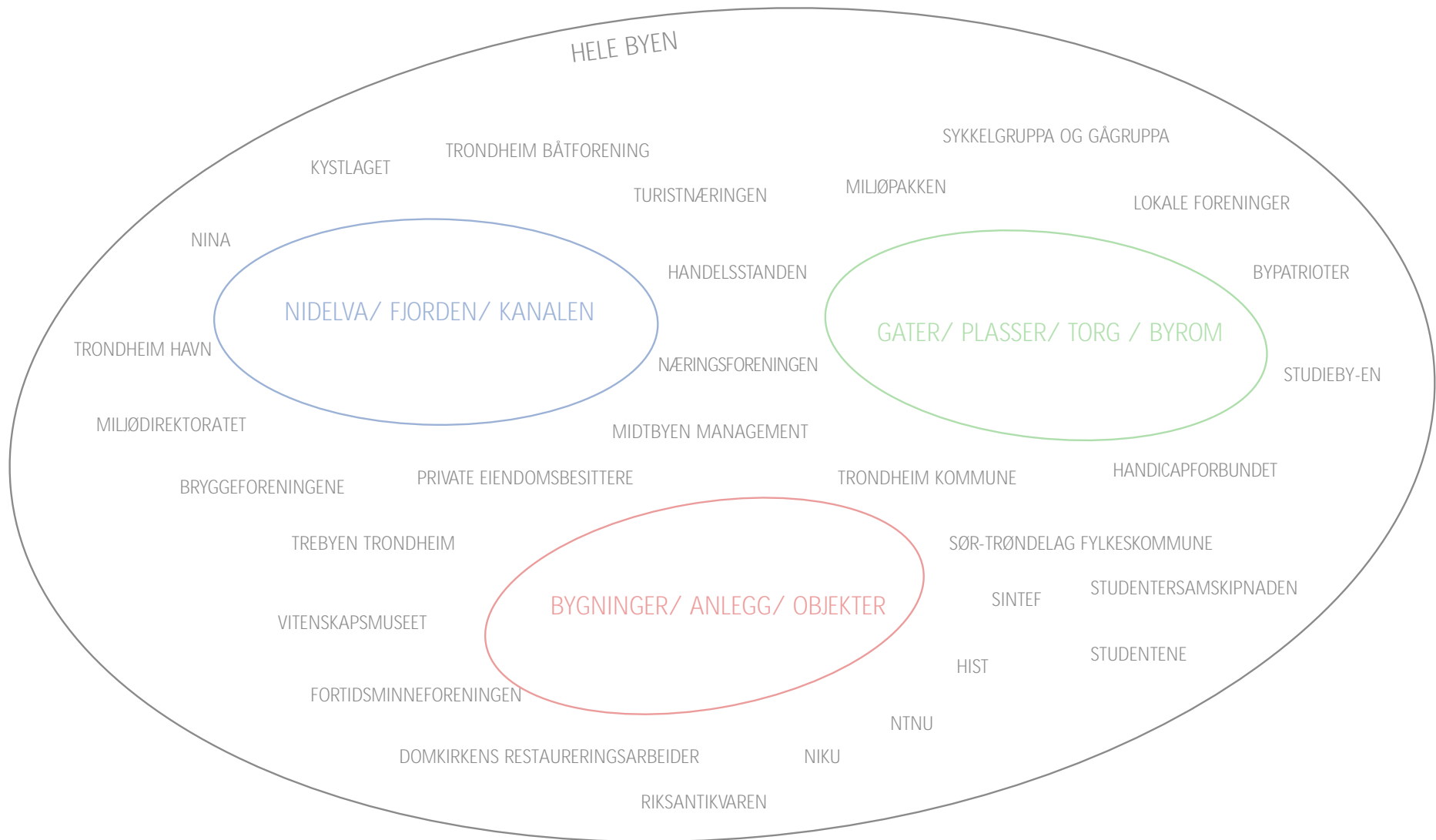

TREFESTIVALEN

FÅ TIL EN FELLES KULTUR OG VÆRE STOLT AV BYEN SIN

SAMARBEID

STYRINGSGRUPPE

RIGMOR BRÅTHEN, MIDTBY MANAGEMENT

MORTEN WOLDEN, KOMMUNALDIREKTØR, KULTUR OG NÆRING

LINDIS BURHEIM, NTNU

WOLLERT KROHN-HANSEN, TRONDHEIM HAVN

HILDE BØKESTAD, BYPLAN

EINAR AASSVED HANSEN, KOMMUNALDIREKTØR, BYUTVIKLING

MARIANNE LANGEDAL, MIJØENHETEN

KJERNEGRUPPE

RESSURSPERSONER

ORGANISASJON

WORKSHOP 22.OKTOBER

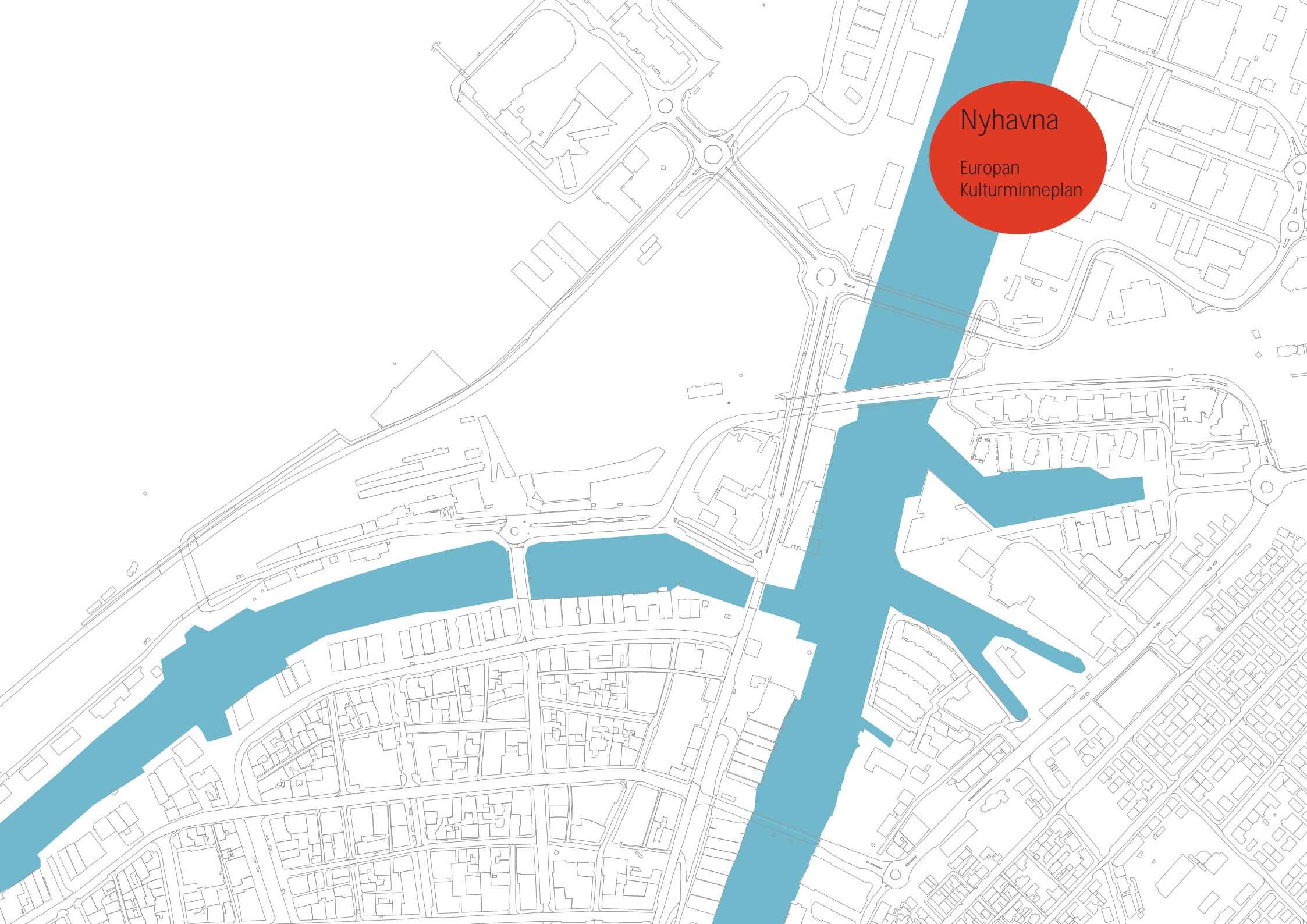

HVA ER POTENSIALET FOR EN BLÅ TRÅD?

Nyhavna

Europas
Kulturminneplan

Nyhavna

TMV
odden

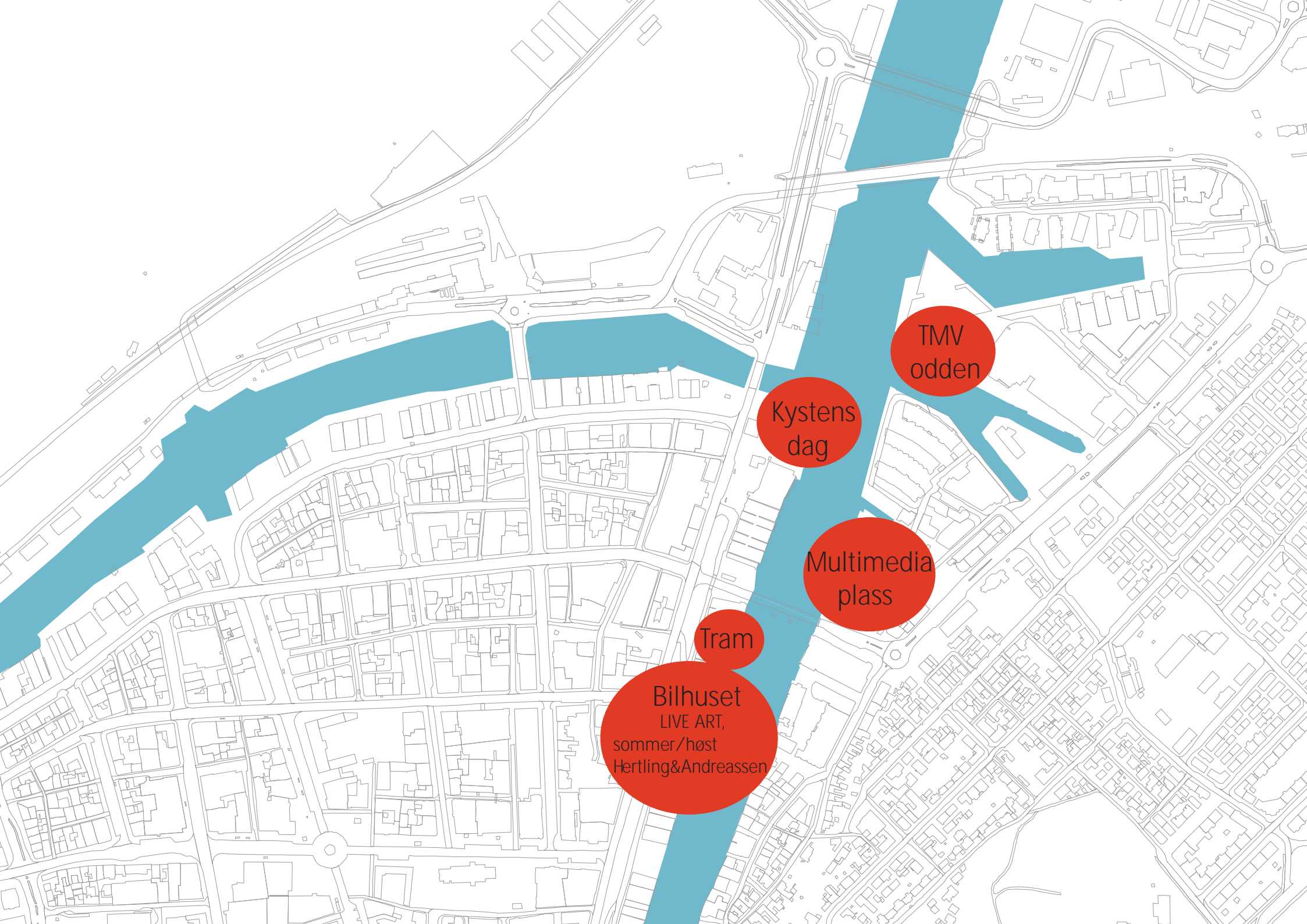
Kystens
dag

Multimedia
plass
sommer 2014

TMV
odden

Kystens
dag

Multimedia
plass

Tram

Bilhuset
LIVE ART,
sommer/høst
Hertling&Andreassen

TMV
odden

Kystens
dag

Multimedia
plass

Tram
Bilhuset

Vitaliserings
prosjektet
for bryggene

Trondheim

Tips oss om små og store hendelser i Trondheim
trondheim@adresseavisen.no • telefon 07200

Havna i dag

Ankomster: «Trollfjord» fra Rørvik til kai 2 Pir 1. «Vesterålen» fra Kristiansund til kai 1 Pir 1.

Avganger: «Trollfjord» til Kristiansund. «Vesterålen» til Rørvik.

Ordførerens dag

Kl. 09.00: Møte i representantskapet i Trondheimsfjorden Interkommunale Havn IKS.

Ny bru gir nytt blikk på

Om få dager kan trondhjennere og turister gå på bru ut i Nidelva og få et helt nytt blikk på bryggene.

– Vi håper det blir et yrende felkeliv her i sommer, sier arkitektstudentene Anders Gunleiksrud og John Haddal Mork.

Med god hjelp fra Sintef-forsker Nathalie Labonette har de to konstruert ei gangbru, eller en pir, som gjør at man kan gå flere meter ut i elva og beundre bryggerekkene på begge sider av elva fra et helt nytt perspektiv.

I går morges ble den 13 meter lange brua heist på plass på

Kongens gates allmenning i Kjøpmannsgata, rett ned for Kongens gate. Spenningen var stor da konstruksjonen ble plassert på betongelementene, og arkitektstudentene smilte bredt. Hvis alt går etter planen, kan den åpnes for publikum torsdag. Brua skal også lyssettes.

Skal stå i to år

Brua vil sette preg på et sentralt byrom i minst to år framover.

Den er midlertidig og skal etter planen ikke stå lenger enn i to år.

– Men den er bygget for et mye lenger liv. Når de to årene er gått, blir det kanskje bruk for den et annet sted, sier de to studentene, som har laget brua fra A til Å.

Skapt på tegnebrettet

De har skapt den på tegnebrettet, jobbet tett med Sintef under konstruksjonen og fulgt produksjonen. Da brua var på plass i går morges, dro de selv til boltene som forankrer den på betongelementene.

– Dette er et kjempeprosjekt. Denne brua vil trekke folk, sier Viggo Øie, som eier nabobrygga,

Kjøpmannsgata 25, der Peppes Pizza har holdt til siden 1972.

Skape liv i Kjøpmannsgata

– Prosjektet er et viktig ledd i arbeidet med å skape mer liv i Kjøpmannsgata, sier Einar Aassved Hansen, kommunaldirektør for byutvikling.

Han minner om at for å bevare bryggene, er det viktig å fylle dem med aktivitet. Alt som kan skape mer felkeliv i Kjøpmannsgata, kan bidra til det.

– Kommunen eier ingen brygger, så vi er helt avhengig av å ha eierne med oss. Men jeg har inntrykk av at de setter pris på det vi gjør. Mer aktivitet øker verdien på eiendommene. I formannskapet i neste uke legger vi dessuten fram en sak om å gi tilskudd til utbedring av pælene som bryggene står på. Mange av dem er i dårlig forfatning. Og vi har Riksantikvaren med oss, sier

– Prosjektet er et viktig ledd i arbeidet med å skape mer liv i Kjøpmannsgata.

EINAR AASSVED HANSEN, kommunaldirektør for byutvikling

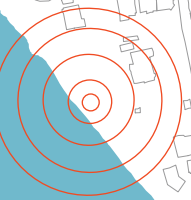
Multimedia
plass

Tram
Bilhuset

Vitaliserings
prosjektet

Bakklandet
Miljøpakken

Pilgrims
byen
Pilgrimssenter
og Pilgrimsgården

plass

Tram
Bilhuset

Vitaliserings
prosjektet

Bakklandet
Miljøpakken

Pilgrims
byen

Pstereo
Tilgang fra vann
til Marinen for
artister og publikum

Nyhavna

TMV
odden

Kystens
dag

Multimedia
plass

Tram
Bilhuset

Vitaliserings
prosjektet

Baklandet
Miljøpakken

Pilgrims
byen

Pstereo

Elgeseter
bru

TAKK FOR OSS!

Kontakt:

nadja.sahbegovic@trondheim.kommune.no

mette.bye@trondheim.kommune.no

en blå tråd

KULTURMINNER SOM RESSURS I BYSTRUKTUREN
PLANSATSING MOT STORE BYER